

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΚΤΟΣ

1883

[ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΗΝ ΑΡΙΘ.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6. — ΔΒΔΕΜ. ΦΡ. 8

ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας: 'Επι της Λεωφόρου Πανεπιστημίου, 89.

1883

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΣΤ'

Ευδοκίη τριτάτη· Ἐν Ἑλλάδι pp. 12, 13· τῆ Ἀλλοδαπῆ pp. 24 - Ἀντιγράφοι ἄρρητοι ἂν εἴεναι· Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιπέδων καὶ ἐπιπέδων - Γραμμὴν Διὰ τῆς ἑξῆς· Πλατυτέρας 20.

18 Σεπτεμβρίου 1888

Ὁ μέγας τῆς Ἑλλάδος ποιητῆς Ἀλέξανδρος Πούσκιν, ὅστις δὴν τῶν συμπατριωτῶν του θεωρεῖται ἐνάμιλλος τοῦ Ἡρώδου, κατέχει καὶ ἐν τοῖς λογογράφοις ἕξοχον θέσιν. Ἡ κόρη του λοχαγοῦ, τῆς μουστέρμα, αὐτοῦ αὐτὴ μετὰ φρασιν ἀρχαῖα ἀπὸ τῆς σήμερον δημοσιεύονται ἐν τῇ "Ἐστία", δίκαιοι τὴν κρίσιν ταύτην, διὰ τὸ ἀπείριστον καὶ ἀφελὲς τῆς διηγήσεως, τὴν πρῆτὴν ἀπεικόνισιν τοῦ Ῥωσικοῦ βίου καὶ τὴν ὀυμασίαν τὴν ἐν τῇ καταβλήσιν ὁ συγγραφεὺς νὰ συνδυάσῃ σκηνῆς Κοσμοπολίτας καὶ παραστάσεις ἀγρίων ἡθῶν μετ' ἐπεισοδίων ἐν οἷς ἐπανάτῃ ἡ χάρις καὶ διαλάμπουσιν ἀλοήματα εὐγενῆ καὶ ἀδρότητα.

Ἡ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ

(Μουστέρμα Ἀλεξάνδρου Πούσκιν).

Ὁ Λοχίας τῶν ἰωμάτων Ἰάκων.

Ὁ πατήρ μου Ἀλέξανδρος Πέτροβιτς Γρινέφ ἀπεστράσεως κατὰ τὴν νεότητά του εἰς τὸν στρατὸν ὑπὸ τὸν κόμητα Μούνιτς, ἀπεστράτευσε τῷ 17... μετὰ τὸν βαθμὸν ταγματάρχου. Ἐκτοτε δὲ κατῴκει διαρκῶς ἐν τῷ κτήματί του, κειμένῳ ἐν τῷ κυβερνεῖῳ Σιμβίρσκ. Ἐκεῖ ἐνημερώθη τὴν Ἀύδοσίαν, κόρην πτωχοῦ εὐπατρίδου τῶν περιχώρων. Ἐκ τῶν ἐννεα τέκνων τῶν μόνος ἐπέζησα ἐγὼ, τὰ δὲ λοιπὰ ἀπέθανον ἐν τρυφερῇ ἡλικίᾳ. Πολὺ μικρὸς ἀκόμη κατετάχθην μετὰ βαθμὸν λοχίου ἐν τῷ συντάγματι Σιμενόφσκ, ἕνεκα δὲ τῆς πρὸς ἡμᾶς εὐνοίας τοῦ ταγματάρχου τῆς σωματοφυλακῆς πρίγκηπος Β., στενοῦ συγγενοῦς ἡμῶν, ἐθεωρούμην ὡς ἐν ἀδελφῇ διατελὼν μέχρι περὶ τῶσεως τῶν σπουδῶν μου. Ἡ ἀγωγή ἡμῶν τότε ἦν πολλῶν διαφορῶν τῆς σημερινῆς. Πενταετη γενόμενον μετὰ παρέδωκα εἰς τὸν κυρίαγωγὸν Σαβέλιτς, ὅπως μετ' ἐπιμελήσεται, διότι οὗτος ἕνεκα τῆς κηφαλιότητός του ἐκρίθη ὡς βέλτερος παιδαγωγός. Διὰ τῶν φροντίδων δ' αὐτοῦ, ἐν ἡλικίᾳ δώδεκα, ἐτῶν ἐξέυρον ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν καὶ ἡδονάμην μετ' ἀκριβείας νὰ ὀρίσω τίνα τὰ προσόντα κυνηγετικοῦ κυνός. Κατ' ἐκείνων τὸν χρόνον πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν μου ὁ πατήρ μου μετακλήσατο ἐπὶ μισθῷ Γάλλον τινα, τὸν κ. Βωπρέ, ὅστις ἦλθεν ἐκ Μόσχας φέρων μετ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἐπιστολίαν προμηθείαν ὀλοῦ καὶ προθηλαϊκῶν ἐλαίου. Ἡ ἐλευσίς τινος ἡμισυετήσε σφόδρα τὸν

1. Διδάσκων Ῥώσος στρατηγός ἐπὶ τοῦ ἀτοκράτορος Πέτρου τοῦ μεγάλου καὶ τῆς αυτοκρατορίας Ἀννης.

Σαβέλιτς. Ἐμοῦ φαίνεται, ὑπετονθόρουζε, πῶς τὸ παιδί εἶνε καλῶς συγγυρισμένο καὶ εἶχεν ὄλην τὴν περιποίησιν. Τὴν ἀνάγκη ἦτο νὰ πᾶνε τὸ ἀνέμου τόσα χρήματα δι' ἓνα μουσσεῖ ὡς νὰ μὴ ἦσαν ἀρκετοὶ ὑπηρεταὶ εἰς τὸ σπίτι ἰν.

Ὁ Βωπρέ ἐν τῇ πατρίδι του ἦτο κούρσος, εἶτα ἐχρημάτισε στρατιώτης ἐν Πρωσσίᾳ, καὶ κατόπιν ἦλθεν εἰς Ῥωσίαν διὰ νὰ γείνη οὐτοιτέλ, χωρὶς νὰ εἰξέυρη καλὰ καλὰ τί θὰ εἶπῃ αὐτό. Ἦτο μὲν πολὺ καλὸς νέος, ἀλλ' εἰς ἕκρον ἀβούλος καὶ ἀπερίσκεπτος. Εἶχε δὲ καὶ μεγάλην ἀδυναμίαν πρὸς τὸ ὄρατον φύλον. Ἀλλὰ καὶ τῆς βαρέλας ἐχθρός δὲν ἦτο, καθὼς ὁ ἴδιος ἔλεγεν, ὅ ἐστι μεθερμηνεύμενον ἡγάπα νὰ τραβᾷ ὀλίγον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ μας μόνον κατὰ τὸ φαγητὸν παρετίθετο οἶνος, εἰς μικρὰ μάλιστα ποτήρια, καὶ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐληθιμένοι πάντοτε, ὁ ὑπηρετὴς νὰ κεράσῃ τὸν οὐτοιτέλ, ὁ καλὸς μου Βωπρέ συνείθετο ταχέως τὸ Ῥωσικὸν οἰνόπνευμα. Κατήνησε μάλιστα νὰ προτιμᾷ αὐτὸ ὡς μᾶλλον εὐστόμαχον, ἀπὸ τοὺς οἶνους τῆς πατρίδος του. Συνεδέθημεν διὰ φιλίας στενωτάτης, καίτοι δὲ ὑποχρεώτα διὰ τοῦ συμβολαίου νὰ μετ' ἐδίδεχθαι γαλλικὰ, γερμανικὰ καὶ πάσας τὰς ἐπιστήμας, εὐρεν ὅμως προτιμότερον νὰ διδαχθῆ ἀπὸ ἐμὲ πῶς κούτσαστραβὰ νὰ φλυαρῆ Ῥωσιστῆ. Ὁ καθέτις μας ἐκαμνε τὴν δουλείαν του· ἡ φιλία μας ἦτο σταθερωτάτη, καλλίτερον διδάσκαλον ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιθυμήσω. Ἀλλ' ἡ κακὴ μοῖρα μας ἐχώρισε μετ' οὐ πολὺ, αἰτία δὲ τούτου ἐγένετο τὸ ἐπόμενον συμβεβηκός.

Ἡ πλύντρια Πολάσκα, εὐλογοκοιμημένη γονδροκόρη, καὶ ἡ μονόφθαλμος βουκόλος Ἀκούλκα, σύστασιν ἀπὸ κοινοῦ ποιησάμενοι, προσέπεσαν μίαν ἡμέραν εἰς τοὺς πόδας τῆς μητρὸς μου, καὶ μετὰ κλαυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν ἐξέβησαν τὰ παράπανα τινὰ κατὰ τοῦ μουσσεῖ, ὁ ὅποιος τὰς ἐξεμύλισε.

Ἡ μήτηρ μου δὲν ἐχωράτευεν ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον παρεπονήθη καὶ αὐτὴ εἰς τὸν πατέρα μου, ὅστις μὴ ἀγαπῶν τὰς ἀναβολὰς καὶ τὰς βραδύτητας διέταξε παραχρῆμα νὰ παρουσιασθῆ ἐνώπιόν του αὐτός ὁ κακώθης Γάλλος. Ἐπὶ ἀπεκρίθησαν εὐσεβῶς ὅτι ὁ μουσσεῖ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν μοὶ παρέδιδε

— Άν άπολέσω τό έν, θα έχω πάλιν έν, και άν άπολέσω τά δύο, δεν θα έχω ούδέν. Ωστε πρέπει νά άπολέσω και τά δύο αντίτυπα, άπερ δύσκολον, δια νά μείνω χωρίς ελληνικήν γραμματικήν. Βιασταλάθετε τώρα;

— Βιασταλάθετε... και βλέπω ότι έχετε πολύ δικαίον.

Όταν κατήλθον τήν έσπέραν ίνα κατακλιθώ είδον τόν Γερμανόν μου μεταφέροντα τόν σάκκον του και τās λοιπάς άποσκευάς του εις έτερον θαλαμίσκον. Τόν ήρώτησα διατί άλλάσσει κλίτην.

— Ω! διότι τό δωμάτιον τό όποιον είχα δεν εινε πλέον μεσημβρινόν, και έγώ δεν δύναμαι νά κοιμηθώ εις δωμάτιον μη μεσημβρινόν.

* *

Η στενή και τοξοειδής πόλις τής Ζακύνθου από του λιμένος όμοιάζει λευκόν περιλαίμιον...

Ενώ παρατήρουν από τής πύρνης του άτμοπλοίου τά ύψηλά κωδωνοστάσια, τās μεγάλας οικίας και τήν λιθόστρωτον Στράτα μαρίνα, ήκουσα όπισθεν μου τόν Γερμανόν μονολογούντα:

— Πτώσεως δοτικής, κλίσεως τής τρίτης, γένους άρσενικου' άφεις, άφέντος, άφέντι. Α! αλλά δεν δύναμαι νά έννοήσω τήν σημασίαν αύτής τής δοτικής, τήν όποιαν μοί λέγουσιν όλοι οι λευθούχοι.

Ενόησα περί τίνος έπρόκειτο και γελών επί τή τεχνολογική άπορία του ξένου, έξήγησα προς αύτόν ότι δεν εινε δοτική αλλά κλητική σημαίνουσα τόν κύριον ή ζακυνθινή λέξις: Αφείτη!

Ανασύρας δ' εκείνος μικρόν σημειωματάριον από του θαλακίου ανέγραψε τήν παρατήρησίν μου.

Επί τή εύκαιρία αύτη τόν ήρώτησα άν ήθελε νά εξέλθωμεν όμοϋ εις Ζάκυνθον, όπου ήδυνάμεθα νά διαμείνωμεν επί όλοκληρούς ώρας μέχρι του μεσονυκτίου. Απεδέξατο δέ εύχαρίστως και δι' ένθουσιωδών έπιφωνημάτων τήν πρότασιν.

Δύναμαι νά είπω ότι περιήλθον όλην σχεδόν τήν πόλιν μετά του συντρόφου μου Γερμανου.

Πανταχού εύθυμία, ζωή, κίνησις. Α! χρωματιστάι όψεις τών οικιών φαίνονται άποπνέουσαι άνέκφραστόν τινα' χαράν και θυμηδιάν, ενώ επί τών πλείστων παραθύρων αύτών διακρίνει τό βλέμμα του διαβάτου χαρίεντα συμπλέγματα γαστρών και νεανίδων, έν οις συμμίνωνται μετά θαυμασίας άρμονίας πλεξίδες κασταναί και φύλλα πράσινα, καθ' αυτίζονται χειλη και παρειαι μετά γαρυφάλων και ρόδων.

Γ' άρχουσιν όμως και παραθύρα έν οις με-

τρών τις πλείτερος κόρας ή γαστρας, ήμιστα μακαρίζει τόν κηπουρόν πατέρα.

Τί δέ νά είπη τις περί τών έξοχών τής Ζακύνθου; Δεν έχουσι μόνον πλούσιαν βλάστησιν, αλλά και καλλιτεχνικήν τήν μορφήν. Οι κήποι δεν περιφράττονται δια τών χονδροειδών εκείνων έκ χώματος τοιχωμάτων τών διά ύψου έστειμένων, άτινα βλέπομεν έν τή Αττική, αλλά κάλαμοι προς άλλήλους δεδεμένοι άποτελοϋσι κομφούς κιγκλιδατούς φράκτας. Οι άγροτικοί οικίσκοι δεν εινε άχρωμάτιστοι, ταπεινοί ώς σταύλοι και δυσιδείς ώς άχυράνες, αλλά χαριέστατοι οικοδομαί έν τή μέσω τεχνικώτατα διηρημένων' και φιλοπόνως καλλιέργουμένων κήπων, ών πολλοί έχουσιν έτι, άπίστευτον άλλήως, έκ λευκού γλυπτου μαρμάρου πεποιημένας τās προς τήν όδόν θύρας.

Ό όδοιπόρος ό διερχόμενος δια τής ώρειας νήσου του Ιονίου, ήτις τή άποστέλλει ώς εύώδεις χαιρετισμούς και μέχρι τής θαλάσσης έτι τά μπουγαρίγια και τά τζαντζαμίγια της, φεύγων άποκομίζει έν τή καρδιά αύτου άνάμνησιν τής Ζακύνθου τρυφερόν, περιπαθη, γλυκυτάτην ώς τά ξοματα τών ποιητών της, τά ένθη τών κήπων της και τά βλέμματα τών γυναικων της!

* *

Ό από Ζακύνθου μέχρι Μεσολογγίου πλοϋς εινε μονότονος' επί ώρας δεν βλέπω άλλ' ή θάλασσαν και βουνά— τά βουνά τής Ρούμελης. Και τέλος εκεί εις βάθος λιμνοθαλάσσης έπιπλέοντα, μόλις επί τής έπιφανείας τών υδάτων διακρίνω τούς οικους του Μεσολογγίου, και άνυπομονών παρασκευάζομαι προς νέαν και δριστικήν αποθίβασιν έν τή ξηρά μετά πενθήμαρον ταξειδίων.

ΓΕΝΕΡΙΟΣ ΔΡΟΣΕΝΙΗΣ.

Εφημερή και νεανική ηλικία
ΤΟΥ ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ

Συνέχεια και τέλος 181 φιλ. 677

II

Εν τή Πανεπιστημίω.

Μετά τήν άποφοίτησίν του έκ του Λυκείου, τή 1827, ό Γλαδστων έδιδάχθη επί διετίαν υπό ίδιου διδασκαλου, του διδάκτορος Τούρνερ, βραδύτερον επισκόπου Καλκίουτας. Ό άγνωστός δεν ελησημόνησε βεβαίως ότι ό τοσάκις ύπουργεύσας τών Οικονομικών τής Αγγλίας δεν έμαθε τά μαθηματικά έν Έτον. Δια του διδάκτορος Τούρνερ άνεπλήρως πάσας αδ' του τās έλλείψεις και εισήλθεν εις τό Πανεπιστήμιον τής Οξωνίας άριστα καθηγητισμένος, διότι είχε έμάθει τήν άλγεβραν, τās κωνικάς

τομάς, τόν διαφορικόν και όλοκληρωτικόν ύπολογισμόν, τήν στατικήν και τās τρεις πρώτας τομάς του Νευτωνος. Ελάχιστοι νέοι, έχοντες ώς ούτος κλίαν προς τά γράμματα, και ισχυρόν πάθος προς τό γράφειν και άγορεύειν, θα έπαδίδοντο εις τόσον ξηράς σπουδάς, προς μόνον τόν σκοπόν τής συμπληρώσεως τής άγωγής αυτών.

* *

Μετά του Γλαδστωνος άφικόμενου εις τό Πανεπιστήμιον τής Οξωνίας συναφίκετο και ή φήμη περί τής έξοχου αύτου αξίας, πάντες δε οι σύγχρονοι αύτου από κοινου όμολογοϋσιν ότι έθεωρείτο υπό πάντων ώς νεανίας εύρύ έγων μέλλον. Έκ τής διευθύνσεως του «Eton-Miscellany» είχε δείξει ήδη οίαν δύναμιν έκέκτητο προς συγκέντρωσιν περί έαυτόν τών αξίαν έχόντων νέων και συγκράτησιν αυτών υπό τό γούητρόν του. Έν Christ-Churths, από τής πρώτης ήμέρας άνεγνωρίσθη ώς άρχηγός όμίλου ούτινος αι πράξεις και οι λόγοι παρηκολουθούντο μετ' ένδιαφέροντος ύφ' όλων τών φοιτητών του Πανεπιστημίου. Η γονιμότης ώς προς τά έπιχειρήματα και ή έμμογή αύτου εις τό πείθειν και περί πραγμάτων αναξίαν έτι συζητήσεως έξηλέγηθησαν άμέσως ώς τά διακριτικά γνωρίσματα του χαρακτήρος αύτου. Το πάθος τουτο του συλλογισμού είχε άντλήσει άλλως τε έξ αύτου του πατρός του. Ό κ. Τζών Γλαδστων ήθελε τά τέκνα αύτου νά εξασκήσωσι τήν κρίσιν αυτών δια τās λογικής άποδείξεως τών γνώμων αυτών, όσον άσήμαντοι και άν ήσαν συμφοιτητής δέ τις του Γλαδστωνος, διελθών τās διακοπές του 1829 έν τή οικογενεία του μέλλοντος πρωθυπουργου άφηγεΐται άστείοτάτας λεπτομερείας περί τών έξεων τής οικογενείας εκείνης, έν ή τά παιδιά συνεζήτουν μετά τών γονέων αυτών περί παντοίων πραγμάτων. Ούτω συνεζήτουν άν ή πέστροφα του γεύματος έπρεπε νά όπτηθη ή νά βροσθη, άν παραθύρον τι έπρεπε νά κλεισθη ή ν' άνοιγη, άν έμελλε να εινε αίθρια ή νά βρέξη τήν έπαύριον. Η συζήτησις περί πάντων τουτων έγινετο μετά φαιδρότητας, άλλ' ήτο περιεργοτάτη εις πάντα ξένον, ένεκα τής μερίμνης ήν κατέβαλεν έκαστος ούδέν νά εκστομίση άπερισκέπτως και άν έτι περί προγνώσεως τής βροχής προείπετο. Ημέραν τινά ό Θωμάς Γλαδστων έπληξε δια χειρομάκτρου σφήκά τινα ύπερ τήν τράπεζαν περιμπατήσιν, ό δέ πατήρ του ήρώτησεν αυτόν άν ένόμιζεν ότι είχε τό δικαίωμα νά θανατώση τό έντομον. Το πράγμα συνεζητήθη μετ' όσης σοβαρότητας θα συνεζητείτο ή εις θάνατον καταδικη άνωθωπίνης ύπάρξεως. Ότε τέλος άνεγνωρίσθη υπό πάντων ότι ή σφήκ' ήτο αξία θανάτου ώς ύπαισθύσασα εις τό έστιάτο-

ριον και άπειλούσα νά νύξη τούς δαιτυμόνας, τό έντομον είχεν εκφύγει έκ του χειρομάκτρου και έπτατο έν τώ δωματίω περιβομβούν, ώς ει έμυκτήριζε τούς συζηητάς.

Εν άλλη τινι περιστάσει ό Γλαδστων και ή αδελφή αύτου Μαρία συνεζήτουν περί τής θέσεως εις ήν έμελλε ν' άναρτηθη εικών τις. Γέρον θεράπων Σκώτος, έλθών μετά κλίμακος άνέμενεν έν ύπομονή τό τέλος τής συζητήσεως. Τής δεσποινίδος Μαρίας μη θελησάσης νά ύποχωρήσει, ό Ούίλιαμ έσίγησεν ευγενώς, χωρίς έν τούτοις νά πεισθη. Ό θεράπων άνήρτησε τότε τήν εικόνα εις τό ύπό τής νεάνιδος ύποδειχθέν μέρος, αλλά μετά τουτο ένέπηξεν ήλον και έν τώ άλλω τοίχω. Έρωτηθείς διατί έπραττεν ούτω, «δια νά κρεμάσω τήν εικόνα όταν θα πάτε με τήν γνώμη του Κυρίου Ούίλιαμ», ειπεν εις τήν νεαράν αύτου κυρίαν.

Πρέπει νά είπωμεν ότι ή οικογένεια έν γενει συνετάσσετο τή γνώμη του Ούίλιαμ, διότι ούτος έκέκτητο θαυμασίως τήν τέχνην του μάχεσθαι δια του λόγου, και ό πατήρ αύτου έν κκιρω εύθέτω ένεδάρρυνεν αυτόν όμιλούντα δια τοιούτων παρεκλεύσεων: «Ακούσατε! Ακούσατε! Πολύ καλά, πολύ ώραία, Ούίλιαμ!»

* *

Ό κ. Τζών Γλαδστων συνίστη προέτι εις τά τέκνα αύτου νά εκτελώσιν άχρι τέλους ό,τι ήρχισαν όσον άσήμαντον και άν ήτο τό πράγμα. Η έπιμονή μετ' ής ό Ούίλιαμ Γλαδστων προσηλώθη εις τήν άρχήν ταύτην, έγένετο ευστικωτάτη αυτώ ήθική πειθαρχία, άλλ' ούδέν ήττον καθίστατο συχνάκις όκληρά τοίς έταίροις αύτου. Ό μνησθείς ήδη συμφοιτητής του Γλαδστωνος άφηγεΐται και τό έξής έπεισδίδιον, συμβάν κατά τήν διαμονήν αυτου έν τή οικογενεία του φίλου του: «Είς Φάσκ διεσκεδάζομεν τοξεύοντες, τά δέ μη έπιτυγχάνοντα του σκοπου βέλη έπιπτον έντός πυκνου χόρτου, όπου εξηφανίζοντο. Οι πλείστοι εξέ ήμων ήθελον νά συλλέξωμεν, προς στιγμήν, μόνον τά εύκόλως εύρισκόμενα' άλλ' ό Ούίλιαμ δεν ένόει ούτω τό πράγμα. Έπέμενε νά συλλέξωμεν πάντα τά βέλη πριν άρχίσωμεν έκ νέου τό τόξευμα, έφ' ω μάς ήνάγκασε νά έρευνησωμεν έν τή χάρτη έως ού έπληρώσαμεν αύθις πάσας τās φαρέτρας. Ημέραν τινά τασούτον έδαπανήσαμεν χρόνον εις άνεύρεσιν βέλους τινός — του μόνου έλλείποντος — ώστε τής νυκτός έπελθούσης ήναγκάσθημεν νά καταπαύσωμεν τήν έρευαν. Τήν πρωίαν τής έπαύριον, έν ω ένεδυόμην, είδον από του παραθύρου μου τόν Ούίλιαμ διατρέχοντα τόν άγρόν, όπου είχομεν τοξεύσει, και έρευώντα δια ράβδου τόν χόρτον. Τέλος, μετά δύο ώρας, καθ'

ην ακριβώς στιγμήν ἡ κώδων ἤγγελλε τὸ πρόγευμα, ἐπανήλθεν ἐν θοιάμβῳ κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ τὸ πολύτιμον ἔγχυς. Εἶπον εἰς αὐτὸν ὅτι ἀπόλεσε πολλὸν καιρὸν. «Πιθανόν, μοι ἀπήντησεν. Ἡμῶν βέβαιος ὅτι θὰ εὔρισκα τὸ βέλος ἀν μετεχειριζομένη μίαν μέθοδον ἀλλὰ ἦτο ἡ μακροτέρα καὶ ἤθέλησα κατ' ἀρχὰς νὰ δοκιμάσω ἄλλας» ὅταν ἐπὶ τέλους μετεχειρίσθη τὴν καλὴν ἐπέτυχα.»

— Πολὺ καλὰ ἔκαμε, Οὐίλιαμ! εἶπεν ὁ πατήρ ἐπιδοκιμάζων ἀείποτε τὴν μετὰ λογικῆς ἐνέργειαν τοῦ υἱοῦ του.

Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ ἐν Ὀξωνίᾳ. Ὁ Γλάδστων ἀπῆρχετο εἰς περίπτεον, ἐν ᾧ εἶχεν ἀπόφασιν νὰ δικάσῃ 4 μιλλίων δρόμων, γινομένων 8 μετὰ τῆς ἐπανόδου. Καὶ θαυρὸς ἂν ἐξεροῖτο τὸν ῥαγιαδιότατος — τοῦθ' ὅπερ, ἐν παρόδῳ, οὐδαμῶς ἦτο εὐάρεστον, ἀπηγορευμένου ὄντος τότε ταῖς φοιτηταῖς νὰ φέρωσιν ἀλεξιβρόχια — οὐδέποτε ἐπέστρεφεν ἂν μὴ ἀφικνέτω εἰς τὸν δεικνύοντα τὸ τέταρτον μίλλιον στυλον.

Ἡ ἐπιμονὴ αὐτῆ ἐφαρμοζομένη ἐπὶ σπουδαϊστέριον ἀντικειμένων προσωποῦται καρτερία, καὶ αὕτη ὑπερὰ πάσας τὰς ἀρετὰς τοῦ Γλάδστωνος συνεκράτησεν ἀείποτε τοὺς ἐταίρους αὐτοῦ εἰς ὑποταγὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤσσον μεγάλην πρὸς αὐτόν. Ἐκείνοι, οὓς δὲν κατάρθου νὰ πείσῃ ὑπεχώρουν ὅπως ἀποφύγῃσι τὰς φιλονεικίας. Ἄλλως τε ἡ ἐρριζωμένη ἐν αὐτῷ πεποιθήσις ὅτι ἦτο πάντοτε ἐν τῇ ἀληθείᾳ, ἐξασφάλιζεν αὐτῷ μεγάλην ὑπεροχὴν ἐπὶ νέων μὴ ἐμβλαθονόντων οὐδόλως εἰς τὰς γνώμας αὐτῶν καὶ ἀπροσκαρκευάστων εἰς τὸ νὰ ὑπερασπίσωσιν αὐτὰς κατὰ σφοδρότατων ἐπιθέσεων. Ὁ Γλάδστων φαίνεται σκεπτόμενος ἀντὶ ὧν ἡμῶν, ἔλεγεν ὁ Φρειδερίκος Ρόγκερ· τὸ μόνον προκύπτον ἐκ τούτου δυσάρεστον εἶνε ὅτι ὁσάκις ἀναφυῇ ἐν αὐτῷ νέαις ιδέαις, θέλει καὶ οἱ ἄλλοι νὰ ἴδωσι πάσας τὰς καλλογάς αὐτῆς, τόσον καλῶς, ὅσον καὶ αὐτὸς αὐτὸς ἀφ' οὗ ἐμελέτησεν αὐτάς. Μετὰ πολλῶν χρόνων, γενομένου τοῦ Γλάδστωνος πρωθυπουργοῦ, ἄλλος τις τῶν συμμαθητῶν του ἔλεγεν· «Ἀνάγκη νὰ γινώσκῃ τις κατὰ βάθος τὸν Γλάδστωνον ὅπως κατανοήσῃ οἷαν σημασίαν ἔχει δι' αὐτὸν ἡ ἐγκατάλειψις ἐνὸς μόνου ἄρθρου νομοσχεδίου τινός, ὅπερ ἔχει παρασκευάσει. θεωρεῖ τὸ πᾶν διακινδυνεύον. Δὲν παραδέχεται ἡμισίαις ἀληθείαις, ὡς οὐδ' ἐκτιμᾷ τὴν ἀξίαν τοῦ κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον καλοῦ. Καταλλίβει δ' αὐτὸν οὐχὶ ὅτι ἠττήθη ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ πείσῃ τοὺς κατὰ σύστημα φίλους αὐτοῦ καὶ ἀφιμένους νὰ ὁδηγῶνται ὑπ' αὐτοῦ». Ἄλλ' ἐτέρωθεν πα-

ρεδέχετο προθύμως πᾶν ἀναμφισβήτητον ἐπιχειρήμα ὅπου ἐν καὶ ἀν προήρχετο. Ὁ διδάκτωρ Οὐόρτσουορθ, βραδύτερον ἐπίσκοπος τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἰδιαιτέρας προγυμναστῆς αὐτοῦ γενόμενος κατὰ τὸ δεύτερον ἐτος τῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον φοιτήσεώς του, ἐδικαίωσεν αὐτὸν πληρέστατα ὡς πρὸς τοῦτο. «Ἐπελαμβάνετο ἀπρίξ, λέγει, ὡς κλακιστῆς τῆς Κοροναίλης, πάσης θεωρίας ἀντικειμένης εἰς τὸν τρόπον τοῦ διανοεῖσθαι αὐτοῦ· ἀλλ' ἂν ὑπέκυπτε, δὲν ἐδυσφάρι νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἠττάν του· ἡ ἀξία αὐτοῦ ἦτο ὅτι ὑπετάσσεται ὅλοσχερῶς καὶ προθύμως εἰς πᾶν ἐπιχειρήμα ὑποτάξαν τὸ λογικὸν αὐτοῦ.»

Πρὸ πενήτην ἔτων σφοδρόταται συνηπτοντο συζητήσεις ἐν Ὀξωνίᾳ περὶ πολιτικῆς καὶ θρησκείας. Συνήπτοντο δὲ αὐταὶ ἐν τῷ πολιτικῷ συλλόγῳ ἡ «Ἐνωσις», τὰ μέγιστα κινούσαι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν φοιτητῶν.

Ὁ Γλάδστων ἐξελέγη μέλος τῆς «Ἐνώσεως» τὸ δεύτερον ἔτος τῆς φοιτήσεώς αὐτοῦ, διότι αἱ νεήλιδες εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δὲν ἦσαν ἐκλείξιμοι· ἀπῆγγειλε δὲ τὸν πρῶτον αὐτοῦ λόγον τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1830. Οὐχ ἤττον παρῆσθη ὡς δόκιμος, εἰς τὴν κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1829 γενομένην συζήτησιν περὶ τοῦ ἂν ὁ Σχέλλεϋ ἦτο ἀνώτερος τοῦ Βύρωνος. Προσέβλε ἑστία ὑπὸ τῆς «Ἐνώσεως» τοῦ Κάμβριτζ, πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ πρώτου τῶν δύο τούτων ποιητῶν. Ὁ Ἑρρίκος Manning, ὁ μέλλων καρδινάλιος, ἠγόρευσεν ὑπὲρ τοῦ Βύρωνος, εἰπὼν ὅτι ἂν ὁ Σχέλλεϋ ἦτο ἀνώτερος τοῦ Βύρωνος ἔπρεπεν ἐν γένει ν' ἀναγινώσκηται περισσώτερον αὐτοῦ, τοῦθ' ὅπερ δὲν συνέβαινε.

Ἐν τούτοις ἡ «Ἐνωσις» τῆς Ὀξωνίας ὅπως φανῇ ἀβρόφρων πρὸς τοὺς συναδέλφους αὐτῆς τοῦ Κάμβριτζ υἱοθέτησε τὴν πρότασιν αὐτῶν διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας. Ἡ συμπάθεια ἦν ἐνέπνεεν ὁ χαρακτήρ καὶ αἱ δυστυχίαι τοῦ Σχέλλεϋ ἐθάρυον πολὺ εἰς τὴν αὐτῶν ἁδικόν ἐκείνην ἀπόφασιν. Αἰτία τῆς τοιαύτης ψηφοφορίας ἦτο προσέτι ἡ ὑπερβολικὴ καὶ νοσήδης ἐπίδρασις τοῦ βυρωνισμοῦ ἐπὶ φοιτητῶν τινῶν τῆς Ὀξωνίας. Οἱ θαυμασταὶ τῶν ὠρχῶν ἑῶν καὶ τῶν χλωρωτικῶν γυναικῶν ὡς πρότυπον αὐτῶν εἶχον ἀπὸ τοῦ 1820 μέχρι τοῦ 1830, νεανίαν μέγα φοροῦντα καταπίπτων περιλαίμιον, βυθίζοντα τὰ βλέμματά του εἰς τὸ κενόν, καλλιεργούντα τὴν βόλῃ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἐπαγγελλόμενον τὴν ἀπογοήτευσιν ἀπὸ πάντων τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου τούτου. Ἡ μυώδης σχολὴ ἀπεστρέφεται τὸν νεανίαν τοῦτον, μισητὸν ὄντα ἅμα καὶ ταῖς φιλοσοφικαῖς ἀναμορφωταῖς. Δὲν ἦτο καιρὸς νὰ προσποιωνται οἱ νέοι τὸν ἀπογοητευμένον, ὅποτε

τοσαῦτα φλογερὰ ζητήματα ὑπεξέβαιον τὸ δημοσίον ἐνδιαφέρον δοθέντα τοῦ ζήλου παντὸς ἀτόμου.

Πάντες οἱ ἀκούσαντες τοὺς πρώτους λόγους τοῦ Γλάδστωνος ἔταξαν αὐτὸν παραχρῆμα εἰς ἐξοχὸν θέσιν. Προσολογίζετο διὰ γοργοῦ τοῦ λόγου καλπασμοῦ καὶ τὴν πορείαν ἐκείνην ἐτήρει ἀχρι τέλους ἀνατρέπων τὰς ἀντιρήσεις δεξιῶς, οὐδέποτε θορυβοῦμενος, ἀπαντῶν εἰς τοὺς διακόπτοντας, ὅσον ἀσήμενοι καὶ ἂν ἦσαν. Ὁ Γλάδστων διετήρησεν ἐν τῇ φωνῇ τόνον τινὰ προσιδιάζοντα εἰς τοὺς ἐκ τῶν βορείων ἐπαρχιῶν τῆς Ἀγγλίας, ὅστις ἐνέχει τὴν τραγὴν ἐν τῇ συνδιαλέξει, ἀλλ' ἐξ ἀποστάσεως παρέχει εἰς τὴν προφορὰν μελωδίαν τινὰ. Παρέσταλον τινὲς τὴν φωνὴν αὐτοῦ πρὸς ἐκκλησιαστικὸν κύμβαλον, οὐχὶ εὐχησαν ἐκ τοῦ συνεγγυεῖν, ἀλλ' ἀντηχοῦν θαυμασίως διὰ τοῦ διαστήματος.

Ὁ Γλάδστων ἐξελέγη γραμματεὺς τῆς «Ἐνώσεως» τῷ 1830 καὶ πρόεδρος τῷ 1831. Μικρὸν μετὰ ταῦτα προσέβλε τὸ νομοσχέδιον τῆς Μετυρρυθρίσεως καὶ ἠγόρευσε μετὰ τηλικαύτης δυνάμεως, μετὰ τηλικαύτης ὑπερβριθούσης πεποιθήσεως, ὥστε ὁ λόρδος Αἰγκολν, παράφορος ἐξ ἐνθουσιασμοῦ, ἐγραψεν εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι ἀνθρώπος ἐγεννήθη ἐν τῷ Ἰσραὴλ». Ὁ διδάκτωρ Κάρολος Οὐόρτσουορθ λέγει, ὅτι ὁ λόγος αὐτός ἦτο ὁ καλλιπὴς πάντων τῶν ἀπαγγελθέντων τότε καὶ ἐν τῇ Βαυλῇ τῶν λόρδων, ἐν ᾧ αἱ συζητήσεις περὶ τοῦ θέματος τούτου διήρκεσαν πέντε ἡμέρας καὶ ἐν τῇ τῶν Κοινοτήτων, ἐν ᾗ ὑπερέβησαν καὶ ταύτας. Ἐνεκα τοῦ περιωνόμου τούτου λόγου ὁ Γλάδστων προσεκλήθη νὰ διέλθῃ τὰς διακοπὰς ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ Κλοῦμπερ, τὸ δὲ τελικὸν ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν, ὅτι μετὰ τρία ἔτη τὸ Newark, ὅπερ ἦτο χωρίον ὑπαγόμενον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ δουκὸς τοῦ Νιουκάστελ λόρδου Αἰγκολν, ἐξέλεγεν αὐτὸν ὡς ἀντιπρόσωπόν του.

Ὁ Γλάδστων καίτοι αὐστηρὸς καὶ ἐγκρατέστατος τὴν δίαιταν ἠγάπα τὴν φαιδρῶν συναναστροφὴν καὶ ἠρέσκετο τὰ μέγιστα εἰς τὰς ἐντίμους διασκεδάσεις· κατὰ τὸν χρόνον τῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ὀξωνίας φοιτήσεώς του ὁ πατὴρ αὐτοῦ τῷ παρεῖχεν ἱκανὴν χρημάτων ποσότητα διὰ τὰς προχειροὺς αὐτοῦ δαπάνας, ὁ δὲ Γλάδστων ἐχορήγει εἰς τοὺς συμφοιτητὰς αὐτοῦ γεύματα καὶ ἐσπερίδας πρὸς οἴνοποσίαν, ἐν αἷς δὲν ἔπινον σχεδὸν διόλου· καὶ μετ' αἷς ὁ Γλάδστων εἶχε ἱκανῶς ἐλευθέραν τὴν κεφαλὴν ὅπως ἐργάζεται ἡμεραλίως ἐπὶ ὧρας τινάς. Δέγομεν ῥωμαλέως, διότι ὁ Γλάδστων δὲν συν-

εἴθιζε νὰ διασκεδάζῃ μετὰ τῶν βιβλίων του. Ἐπελαμβάνετο τοῦ ἔργου του καὶ μόνον μετὰ τὸ πέρας του ἀπέλειπεν αὐτό, καίτοι κατὰ αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἕκτοτε νὰ μὴ συντέμνῃ τὰς ἐπὶ τοῦ ὑπνευ τοῦ ὡρας. Οἱ καταστρέφοντες τὴν ὑγίειαν αὐτῶν δι' ὑπερβολικῆς ἐργασίας διέρχονται τὴν νύκτα ἔχοντες φάρμακα ἐπὶ τῆς τραπέζης των καὶ διάβροχα πανία περὶ τὴν κεφαλὴν των. Ὁ Γλάδστων εἰργάζετο κανονικῶς, οὐδέποτε δὲ τὸ ὄνομά του ἐσημειώθη ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀσθενῶν τοῦ Πανεπιστημίου, οὐδ' ἔμενεν ποτε κλινῆρος ὅπως ἐπανορθῶσῃ νύκτα ἀγρυπνίας.

Δὲν ἐφοίτα μετὰ πολλοῦ ζήλου εἰς τὴν πρώην λειτουργίαν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα παρεμελούντο ἐν Ὀξωνίᾳ πλεον ἢ σήμερον, ἡμέραν δὲ τινὰ ὁ Γλάδστων ὡς μὴ παραστάς ἐν πύλαις λειτουργίας κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ ἐπίπτου τοῦ Πανεπιστημίου νὰ γράψῃ ἑκατὸν γραμμὰς. Ὁ ἐπίπτης δὲν θὰ ἐπέβαλλε πάντως τὴν τιμωρίαν ταύτην τῷ Γλάδστωνι ἂν εἴδουεν ὅτι οὗτος ἐμελλε νὰ ὑποστῇ αὐτὴν ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ αὐστηρότητι. Ἦτο συνήθεια παραδεδεγμένη τότε ν' ἀγοράζονται αἱ γραμμαὶ παρὰ τοῦ ἐπιστάτου ἀντὶ ἡμισίας κορώνας αἱ ἑκατὸν, ἐξ οὗ συνεπήγετο ὅτι ὁ πληρημελής πρᾶγματι καταδικάζεται εἰς πρῶτον 2 σελλινίον καὶ 6 πεννῶν. Αἱ γραμμαὶ ἐν γένει ἐγράφοντο ὑπὸ τῶν ὑπηρέτων, οἷτινες—αἰσχρὸν εἰπεῖν—ἐτέλουν τὸ ἔργον ἀντὶ ἐνός σελλινίου, ἐξασφαλίζοντες οὕτω εἰς τὸν ἐπιστάτην κέρδος 150 τοῖς 100. Ὁ ἐπιστάτης τοῦ Γλάδστωνος, γνοὺς τὸ ἀτύχημα του, παρουσίασεν εἰς αὐτὸν ἑτοίμον καθ' ὅλα τὴν ἔγγραφοῦ του πειρὴν ὡς δικαιοδικῶς ἐξ αὐτοῦ ἀπορροῦσης τῆς προμηθείας αὐτῆς, μεγίστη δ' ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του ὅτι ὁ φοιτητῆς ἀπῆντησεν εἰς αὐτόν: «Θὰ τὰς γράψω μόνος μου τὰς ἑκατὸν γραμμὰς», καὶ τὰς ἐγραψε πρᾶγματι διὰ τῆς ὠραιότερας αὐτοῦ γραφῆς.

Τῷ 1831 ὑπέστη ὁ Γλάδστων τὰς διδακτορικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις. Ἡ δοκιμασία αὕτη ἐμπνέει ἀληθῆ πανικὸν τοῖς φοιτηταῖς, διότι τὸ στάδιον αὐτῶν ἐξήρτηται ἐκ τῆς ἐπιτυχίας ἐν ταῖς ἐξετάσεσι ταύταις. Ὁ Γλάδστων ἐπέτυχεν ὑπερῆκανοντίας καὶ αὐτὰς τῶν καθηγητῶν αὐτοῦ τὰς προσδοκίας. Ἐν τῷ αὐτῷ τῶν ἐξετάσεων τμήματι ἔτυχε διπλοῦ «εξόχως ἐρίστα», ἐν τε ταῖς κλασσικαῖς δηλαδὴ σπουδαῖς καὶ ἐν ταῖς θετικαῖς ἐπιστήμασι.

Ὅτι ὁ θρίαμβος δὲν ἤρατο ὁ Γλάδστων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν προαγωγὴν αὐτοῦ ἐν τῷ πολιτικῷ σταδίῳ εἶνε ἐκτός πάσης ἀμφιβολίας. Ὁ κόσμος ἀνήκει εἰς

τοὺς διαπρέποντας ἐπὶ εὐσταθείᾳ θελήσεως καὶ φιλοπονίᾳ. Τὸ στάδιον τοῦ Γλαδοστωνος εἶνε ἀξιωματικόν, καθόσον οὗτος ἐπραγματώσατο ἐν αὐτῷ τὰς φιλοδοξοτάτας τῶν ονειροπολήσεών του, δικαιώσας ἀμα τὰς ἐνθουσιαστικώτατας τῶν φίλων αὐτοῦ προφητείας. Ἐν Ὀξωνίᾳ, ὅπως καὶ ἐν Ἑτρῶν, οἱ ἑταστικῶς παρακολουθῶντες τὴν προοδευτικὴν αὐτοῦ πορείαν ἐπέθετοῦσαν ὅτι πάντως ἂν ἐπετύγχανε καὶ ὄντως ἐπέτυχε θαυμασίως. Προσθετόν ἐστι πανταχοῦ ὅθεν διηλλε ἀνεκτίτῳ ἐνεχαράχθη ἡ ἀνάμνησις τοῦ ζωοποιῦ αὐτοῦ παραδείγματος. Οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἐγένετο πλείον αὐτοῦ ὁ *tenax propositi* τοῦ λατινοῦ ποιητοῦ· οὐδεὶς ποικιλώτερον διατρέψασεν ὅτι τὸ ποθούμενον δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς καρτερίας.

Α. Κ.

ΑΙ ΑΥΤΟΜΑΤΟΙ ΑΝΑΔΕΥΣΕΙΣ

Ὁ γηραιὸς Κόττας (Heinrich Cotta), ὁ ἰδρυτῆς τῆς ἐν Tharandt τῆς Σαξωνίας περιωνύμου δασολογικῆς Ἀκαδημίας καὶ μέγας διδάσκαλος τῆς δασολογίας, ὁ καὶ σκαπανεὺς τῆς ἐπιστήμης τῶν δασῶν ἀποκλιθεὶς, εἶπεν: «Ἄν οἱ ἄνθρωποι ἐγκαταλίπουν τὴν γενέτειραν καὶ μετατίναν αἰῶνας ἐπανακάμψωσαν οὐκάδε, ἢ νύθευσαν τὰς ἐστίας αὐτῶν κεκαλυμμένας ὑπὸ δασῶν». Οἱ λόγοι οὗτοι, ὄντες ἐπιτυχιστάτη ἐμφρασις διαρακτοῦ φυσιοδίφου, οὐδὲν ἕτερον μαρτυροῦσιν ἢ τὸ διηνεκές τῆς δημιουργικῆς τῆς φύσεως δυνάμεως, καθ' ἣς ὁμοῦ καὶ ἡ μορφή ἀνεμάσσει ἀντιτάσσεται ὁ καταστρεπτικὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐγωϊσμός. Ἡ μελέτη τῆς πορείας, ἣν ἡ φύσις ἐν τῷ δημιουργικῷ αὐτῆς ἔργῳ ἀκολουθεῖ, κινεῖ μεγάλως τὸ ἐνδιαφέρον. Καὶ ὄντως ἀπείρως ἐπιπλήττει ἡ μελέτη τῶν ὑπερφυσικῶν μέσων, δι' ἣν ἡ φύσις ἐπιδιώκει τὴν ἀναδάσασιν τῆς γῆνιου ἐπιφανείας, μηδὲ τῶν γυμνῶν βράχων ἐξαιρουμένων. Μολονάτι διὰ μόνου τοῦ ὄξυγόνου καὶ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος τῆς ἀτμοσφαιρας δύναται, ἔταν συνυπάρχῃ ποσότης τις ὑγρασίας καὶ ἡ ἀπαιτούμενη θερμοκρασία, νὰ ἐπέλθῃ ἡ τελεία σάθρωσις τῶν πετρωμάτων, οὐχ ἢττον ὁ σχηματισμὸς γεωργικῶν ἐδάφους μόνον τῆ συνεπιδράσει τοῦ φυτικῶν βασιλείου κατορθοῦται· διότι αἱ διὰ τῆς ἀλληλεπιδράσεως τῶν φυτῶν καὶ τοῦ ἐδάφους προκαλούμεναι φυσικαὶ καὶ χημικαὶ ἐνέργειαι ἐπιταχύνουσι λίαν τῆς σάθρωσος τὸ ἔργον, τὰ δὲ φυτὰ οὐ μόνον τὴν πρὸς τὴν σάθρωσιν αὐτὴν ἀναγκασιούσαν ὑγρασίαν καὶ θερμότητα παρέχουσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κεκλιμένων ἐδαφῶν μόνον ταῦτα καθίστασι δυνατὸν τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν διατήρησιν στρώματός τινος ἐπιπολαίου χρησιμοποίησιμου γῆς. Ὁ λευκὸς καὶ στιλπνὸς βράχος, ὅστις τούτου ἕνεκα ὀλίγον μόνον θερμαίνε-

ται καὶ ἐλαγίστας ρωγμὰς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του φέρει, δὲν βραδύνει νὰ καλυφθῇ ὑπὸ μικροσκοπικῶν τινῶν λειχίνων, δι' ἣν ἡ ἐπιφανεία του καθίσταται ἀμαυρότερα καὶ τοσχυρότερα θερμαίνεται εὐκολώτερον· διὰ δὲ τῆς ὑποσκοπιότητος τῶν λειχίνων τούτων διατηρεῖται σχεδὸν πάντοτε ὑγρὸς, καὶ διὰ τῆς ἀποσυνθέσεως τῶν ἀποθνησκόντων φυτικῶν μερῶν ὑφίσταται πραγματικὴν σάθρωσιν, καὶ τοιαύτην ὅστε ἐντὸς ὀλίγου ἐπὶ τοῦ διερωγότος καὶ εὐθρύπτου καταστάτος βράχου ἐμφανίζονται τὰ ἀπαιτητικώτερα βρύα, τοῦτοις ἐπονται ἕτερα φυτὰ, χόρτα καὶ θάμνοι, μέχρις οὗ ἐπὶ τέλος τὰ ἐδάφος προπαρασκευασθῇ οὕτως ὥστε νὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ βλάστησις τῶν δένδρων, τῶν ἀκαμάτων τούτων σκαπανεῶν τῆς γεωργίας, δι' ἣν τὸ ἐδάφος προπαρασκευάζεται κατὰ ἰσότητος πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ φύσις παράγει καὶ σπείρει τὰ σπέρματα μετὰ θαψιλίας ἐκτάκτου, χρηρηγοῦσα αὐτοῖς καὶ ποικιλώτατα ὄργανα διασποράς, οἷον μεμβρανώδη περύγια, ἀκάνθας, ἀγκύλας κ. τ. ξ., δι' ἣν τὰ σπέρματα μεταφέρονται πανταχοῦ, ὅπου αἱ τοπικαὶ καὶ κλιματικαὶ περιστάσεις ἐπιτρέπουσι τὴν βλάστησιν τῶν, ἂντε κωλυμάτων, καὶ λαμβάνουσιν οὕτω τὰ φυτὰ τὴν μεγίστην δυνατὴν ἐπέκτασιν εἰς πάντας τοὺς σταθμοὺς, ἐν οἷς αἱ συνθήκαι τῆς βλαστῆσεως καὶ τῆς ζωῆς συνυπάρχουσιν. Ἐπι δὲ ἡ φύσις δὲν ὑπολογίζει ἕτη, ὡς πράττει ὁ βραχυβίος καὶ εἰς βραχυχρόνια ἀποτελέσματα περιορισμένον ἄνθρωπος, ἀλλ' ὅτι δὲν κατορθοῖ ἐντὸς μίσης δεκαετίας, τὰ συμπληροῖ ἐντὸς πέντε ἢ δέκα δεκαετιῶν. Καὶ ὄντως ἡ ἐποχὴ τῆς ὀριμότητος τῶν σπερμάτων καὶ τὸ σύνολον τῶν ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων τῶν συγτελούντων εἰς τὴν βλάστησιν κατὰ τὴν ἀνέλιξιν μακρῶν χρονικῶν διαστημάτων ποικίλλουσι τόσο, ὥστε πάντοτε σχεδὸν παρουσιάζονται ἐνωϊκὰ περιστάσεις διὰ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ φυτόν.

Ὅπως ὁ ἀναγνώστης σχηματίσῃ μικρὰν τινα ἰδέαν τῆς θαψιλίας ἐν τῇ παραγωγῇ τῶν σπερμάτων, ἄρκει νὰ εἰπωμεν ὅτι ὁ μικρὸς κῶνος τῆς κλήθρας (σκλήθρα) ἐμπεριέχει περὶ τὰ ἑκατὸν τοῦλάχιστον ἀνεπτυγμένα σπέρματα· δηλαδὴ ἕν δένδρον κλήθρας δύναται νὰ παράξῃ κατὰ μέσον ὄρον περὶ τὸ ἕν ἑκατομμύριον σπέρματα, ὡς, εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις, οὐδὲ κἂν ἕν βλαστάνει. Μετὰ τῆς αὐτῆς θαψιλίας ὀριμάζουσι καὶ διασπείρουσι τὰ οὐκ εἶδη σπέρματα τὰ πλείστα τῶν δένδρων καὶ θάμνων.

Τὸ βεῦμα τοῦ ἀνέμου, ἀναλόγως τῆς ἐντάσεώς του, συμπρασύρει τὰ ὀριμάζοντα σπέρματα τῆς πέφυκῆς, τῆς πετέλας καὶ τῶν λοιπῶν δένδρων καὶ μεταφέρει αὐτὰ εἰς μακροχρόνιους ἀποστάσεις· ἐντεῦθεν δ' ἐξηγεῖται ἡ

ἐμφάνισις δένδρων τινῶν εἰς μέρη ὅπου οὐδ' ἔχνοσ τοιοῦτων ἀπαντᾷ κατὰ τὴν περιχώρον. Τὰ ἐλαφρὰ ταῦτα σπέρματα μεταφερόμενα ἔκκει καὶ πίπτοντα ἐπὶ ἐδάφους ὑγροῦ ἢ κεκαλυμμένου ὑπὸ βρύων, βλαστάνουσιν εὐκόλως, ὅπως ὥσπεριτοπλεῖστον συμβαίνει εἰς πάντα τὰ σπέρματα, τὰ ἀπικιτῶντα μόνον ὑγρασίαν καὶ οὐδεμίαν κάλυψιν.

Τὰ βαμβακώδη σπέρματα τῆς λεύκης καὶ τῆς ἰτέας ὀριμάζουσι μὲν ταχέως, ἀλλ' ἡ βλαστητικὴ αὐτῶν δύναμις μάλισ ἐβδομάδας τινὰς διατηρεῖται. Τὰ σπέρματα ὁμοῦ ταῦτα ὀριμάζουσι εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὰ ὕδατα ἀποσύρονται καὶ ἀφίνοσι τὸ ἐδάφος ὑγρὸν. Τὸ σπέρμα λοιπὸν τῶν δένδρων τούτων μὴ χρῆζον κάλυψεως καὶ δεόμενον μόνον ὑγρασίας δὲν βραδύνει τάχιστα νὰ βλαστήσῃ καὶ νὰ σχηματίσῃ νεόφυτὰ ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ ἐδάφους.

Οἱ δρυσοειδεῖς καρπαὶ αἱ ἔχοντες σπέρμα σκληρὸν ὡς λίθον καὶ οἰτίνες φυτεόμεναι ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου δυσκόλως βλαστάνουσι, τρώγονται οἱ μὲν ἐπὶ τῶν δένδρων ὑπὸ τῶν πτηνῶν, οἱ δὲ ἀποπίπτοντες ὑπ' ἄλλων ζῴων. Ἐν τῷ στομάχῳ τῶν πτηνῶν καὶ τῶν λοιπῶν ζῴων τὸ σκληρὸν τοῦ σπέρματος περιβάλλον προπαρασκευάζμενον ὑπὸ τοῦ γαστρικοῦ χυμοῦ κάλλιον ἢ διὰ τῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίπτον μετὰ τῆς κόπρου εἰς τὴν γῆν βλαστάνει εὐχερότατα καὶ ἀναπτύσσεται λίαν ταχέως. Ἡ δὲ (συνεπῶς), ἡ κρᾶταιγος (μαυραγκαθισ) καὶ πλείστα ἄλλα θάμνοι οἱ προηγούμενοι συνθήκας τῶν δασῶν ἢ ἐντὸς αὐτῶν ἀπαντῶντες, οὐδέποτε φυτεύονται τεχνητῶς καὶ ὁμοῦ πανταχοῦ βλαστάνουσιν.

Ἡ κοινὴ ἀρκουθος (*Juniperus communis*) ἡ κοινὴς κέδρο καλουμένη, ὁ σκαπανεὺς οὗτος τοῦ μὴ περιέχοντος ὀργανικὸν χυλὸν ἐδάφους, πολλαπλασιάζεται κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον διὰ τινος εἶδους κίχλης (*turdus pilaris*).

Τὰ σκληρὸν περιβάλλοντα φέροντα σπέρματα τοῦ γαύρου, τῆς μελίας κ. τ. ξ., πίπτοντι ἀφθονώτατα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀλλὰ σπανίως ἐυρίσκουσι τὰς περιστάσεις ἐνωϊκῶς ὅπως βλαστήσωσιν. Ἀλλ' ὅταν τὸ σπέρμα τύχῃ νὰ πέσῃ μετὰξὺ φύλλων, βρύων, ἢ ρωγμῶν τοῦ ἐδάφους, τὰ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα πραγματοποιοῦσι τὴν βλάστησιν τοῦ οὔτω προστατευομένου σπέρματος καὶ μετὰ πολλῶν ἐτῶν παρέλευσιν, (διότι τὰ σπέρματα τοῦ δένδρου τούτου διατηροῦσιν ἐπὶ ἕτη τὴν βλαστητικὴν αὐτῶν ἰκανότητα). Τὸ σπέρμα οὐδέποτε σκείρεται ἐν τῷ δάσει καὶ ὁμοῦ πάντα ταῦτα τὰ εἶδη τῶν δένδρων πανταχοῦ φύονται.

Ἐξετάζων τις μετ' ἐρευνητικῶν ὄμματός γυμνά δασῶν καὶ θάμνων, ἀλλ' ὑπὸ χόρτων καὶ βρύων καὶ ὀργανικοῦ χυλοῦ κάλυπτομένα ὄψωματα καὶ λόφους, συχνότατα ἀνευρίσκει ἔχνη

βλαστανόντων δένδρων, ἀλλ' ἡ ἀξίνη, τὰ βραχέματα, καὶ ἰδίως ἡ πάντα θάμνον καταστρέφουσα ξυλοφάγος αἴξ κωλύουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῶν βλαστημάτων τούτων. Ὁ δὲ πλεῖστος καὶ ἐγωϊστῆς ἄνθρωπος, τὸ ἀτομικὸν του συμφέρον τοῦ κοινού προτάσσων, ματαίει καὶ ἐκμηδενίζει τὴν δραστηριότητα αὐτῆν τῆς φύσεως.

Ἐπὶ ὑψηλῶν καὶ ἀποτόμων βράχων, ἐπὶ ἐρειπίων κτιρίων ἐγκαταλειμμένων καὶ ὑπὸ τοῦ πανθαμάτορος χρόνου καταστραμμένων καὶ ἐπὶ τῶν πύργων αὐτῶν βλέπομεν τὴν πετέλαν, τὴν πέφυκην, τὴν ἀμυγδαλὴν καὶ πλείστα ἄλλα φυτὰ, ὡς τὰ σπέρματα ὁ ἀνεμὸς ἐκύριεν ἐκεῖ, συνεπῶς ἐνωϊκῶν ἀτμοσφαιρικῶν περιστάσεων, νὰ βλαστάνωσι καὶ ἀνέξουσιν. Ἐάν ὁ ἄνθρωπος ἀπεπειρατό νὰ σπείρῃ ἐκεῖ τὸ σπέρμα, μάτην ἦ ἐκοπίαζε, καὶ τάχιστα ἂν καταβάλλετο ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ ἂν ἀπληρίετο περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἀποπειράς του. Ἀλλ' ἡ τὰ σπέρματα καὶ τὰ ἕτη μὴ ὑπολογίζουσα φύσις κατορθοῖ τὰ πάντα. Πανταχοῦ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πετρωδῶν ἐρήμων, εἰς τὰ μέρη ὅπου ἡ ὀρμὴ τῶν ἀνέμων δὲν ἐξικνεῖται, καὶ ὅπου ἐντὸς τῶν ρωγμῶν τῶν βράχων ἐναπέβη ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ὀλίγη ποσότης γῆς βλαστάνουσι θάμνοι, οἰτίνες, ἀν τύχῃ νὰ διαφυγῶσι τὴν ἀξίνην τοῦ ἀκορέστου ἀνθρώπου καὶ τοὺς ἀνηλεεῖς ὀδόντας τῆς παμφάγου αἰγῆς, ἀνέξουσιν καὶ μεγαθύνονται.

Εἶνε λοιπὸν δυνατὴ ἡ ἀναδάσωσις τῶν ὄρων τῆς Ἑλλάδος; Ἀπαντῶμεν: Ναι, εἶνε δυνατὴ, διότι καὶ ὑπὸ τὸν ἑλληνικὸν οὐρανὸν οὐ μόνον τὰ ἀνωτέρω λαμβάνουσι χώραν, ἀλλὰ καὶ ἡ βλάστησις εἶνε τόσο δραστηρία, ὥστε ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου δύναται νὰ παραγάγῃ θαυμάσια. Ἀλλ' ὅπως ἐπέλθῃ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα ἀπαιτεῖται α) ἀπαγόρευσις τῆς καταστροφῆς τῶν προστατευτικῶν θάμνων καὶ β) ἐξορία τῶν αἰγῶν. Τούτων κατορθωθέντων τὰ κατ' ἔτος ἀπὸ τῶν θάμνων ἀποπίπτοντα φύλλα βαθυκλάδων καὶ κατ' ὀλίγον ἀποσυντιθέμενα σχηματίζουσι τὸν ἀπαιτούμενον ὀργανικὸν χυλὸν, δι' οὗ καὶ μόνου προπαρασκευάζεται τὸ ἐδάφος πρὸς ὑποδοχὴν καὶ ἐκθήρσιν σπερμάτων δένδρων δυναμένων νὰ ἀποτελέσωσι δάση τοιαῦτα οἷα ἦσαν κατὰ τοὺς ἀρχαιότερους χρόνους τὰ κάλυπτοντα τὸ ἐδάφος τῆς Ἑλλάδος, ἥτις, περιβαλλομένη τότε ὑπ' ἐξαισίων φυσικῶν καλλωνῶν καὶ ἔχουσα κλίμα εὐκαταστατόν, ἐκέκτητο τὴν δύναμιν νὰ γενῆ τοὺς ἀθανάτους γίγαντας προγόνους τῶν σημερινῶν νάνων· διότι κατὰ τὸν Νέστορα τῶν νεώτερων φυσιολόγων Ἀλέξανδρον Οὐμβρόδον:

Die Formen der Gewächse bestimmen die Gestaltung und Physiognomie der Landschaft und diese wieder hat Einfluss auf die mo-

λίαν περιφέρειαν και χιλίων περίπου βημάτων βάθος· τὰ πλάγια αὐτοῦ ἐκαλύπτοντο ὑπὸ θάμνων και εἰς τοὺς πρόποδας ἐξεστίνετο πεδία, ἐν ἧ τὰ ποίμνια ἐνέμοντο. Κάποιοι ἐφώλευον ἐν τῷ ὑλώθει μέρει, κατὰ τινὰ δὲ θέσιν τῆς πεδιάδος ὑπὸ τέφρας κεκαλυμμένης, τρία μικρὰ εὗρισκαν το ἔλη, ὧν τὸ μὲν εἶχε θερμὸν και πικρὸν τὸ ὕδωρ, τὸ δὲ ἕτερον και τοῦ θαλασσίου μάλλον ἀλμυρὸν, και τὸ τρίτον, θερμὸν μὲν, ἀλλ' ἄχρμον. Κατὰ τὸ ἔτος ὁμοίως 1631 τὸ ἕρος ἐξετίναξε μακρὰν τὸ ἐκ βράχων και τέφρας ἐπικάλυμμα τοῦτο, τὰ δάση και νομάς ὑποβάσταζον. Ἐπτὰ βρύματα λάθας τοῦ κρητῆρος ἐξέρρευσαν, τὰ πάντα ἐν τῇ πορείᾳ καταβάπτοντα και πυρπολοῦντα. Ἡ ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ Ἡρακλείου ἐκτισμένη Ῥεσίνα ὑπὸ κύματος λάθας κατεκρήθη. Δυνατοὶ δ' ὄμβροι, ἀποτελεσμα τῆς συμπυκνώσεως τῶν κατὰ τὴν ἐκρηξίν ἐκφυγόντων ὑδατωδῶν ἀτμῶν, τσαυτάς ἐπήνεγκον καταστροφάς, ὅσας και τῆς λάθας κύματα, καθόσον ἐπὶ τοῦ κωνοειδοῦς ἕρους καταπίπτοντες παρέσυρον σωροὺς τέφρας και ἠφαιστειογενεοῦς κονιορτοῦ, πεταμοῦς ἐκ πηλοῦ ἰκανῶς παχέος, — ἐξ οὗ και τὸ ὄνομα « λάθα ὑδατόδης » — σχηματίζοντες.

Πέντε και τριάκοντα ἐτῶν διάστημα παρήλθε πρὸ τῆς ἐπιγενομένης ἐκρήξεως. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1666 ἔχομεν σειρὰν ἐκρήξεων συνεχῶν· διότι τὸ ἕρος δὲν διατέλεσε σχεδὸν ἐν ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦτου ἐπὶ δέκα συνεχῆ ἔτη, ἀφ' οὗ και δύο μάλιστα συνέβαινον ἐνίοτε ἐκρήξεις ἐν διαστήματι μηνῶν τιῶν. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ Νέου ἕρους (Monte Nuovo) οὐδεμία ἐγένετο ἠφαιστειώδης διατάραξις κατὰ τὴν τῆς Νεαπόλεως χώραν, ἐκτός τοῦ Βεσουβίου. Καὶ ἠδύνατο μὲν τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι και κατὰ τοὺς δύο τελευταίους αἰῶνας συνεχῆς σειρὰ τῶν τοῦ Βεσουβίου ἐκρήξεων ἦν ἰκανὴ ἵν' ἀναικτοφύσῃ τὴν χώραν, ἢς τὸ ἠφαιστειὸν τοῦτο εἶνε ὁ κυριώτερος ἀγωγός. Ἄλλ' ὁ μέγας τῆς Ἰταλίας σεισμὸς δεικνύει ἡμῖν ὅτι τὰ πράγματα εὗρισκονται ἐν τῇ αὐτῇ σήμερον, ἐν ἧ και ἐπὶ τῶν ἀρχαίων χρόνων καταστάσει.

[Astronomie Populaire] M. A. BIZIENE.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΙΝΕΥΜΑ

Ἐν ξηνοδοχείῳ τῆς ἰδοῦ Ἑρμοῦ.
 Ὁ κ. Π* κατέρχεται ἵνα ἀναχωρήσῃ, ὁ δὲ ὑπηρέτης φέρει τὸν σάκκον του μέχρι τῆς θύρας και περιμένει τὸ σύνθημα φιλοδώρημα. Ὁ Π*, ὅστις εἶνε ἐχθρὸς τῶν φιλοδωρημάτων, δίδει εἰς τὸν ὑπηρέτην ἐν δεκαλεπτον.
 Ὁ ὑπηρέτης. — Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε· μοῦ φαίνεται πῶς ἐκάμετε λάθος.
 Ὁ Π*. — Λάθος; Ὁχι, δὲν ἐκάμα λάθος. Ἐγὼ δὲν δίδω ποτὲ ὀλιγώτερα!

Ἡ κυρία πρὸς τὸν ὑπηρέτην:
 — Γεῖννη, ὑπήγες εἰς τὸ Σηλωνεῖον πού σ' ἔστειλα νὰ ἰδῆς ἂν εἶνε 'κεῖ ὁ ἀφέντης σου νὰ τὸν φανάζῃς;
 — Μάλιστα, κυρία, ἐπήγγ, ἀλλὰ δὲν τὸν ἔβρα. Μὰ ἐγὼ τὸ ἤξευρα και προτῆτερα πῶς δὲ θὰ τὸν εὔρω ἐκεῖ, γιατί περῶντας ἀπ' τῆς Λέσχης τὸν εἶδα μὲ στυγμὴ πού πρόβαλε 'εἰς τὸ παραθύρου!

Ἐρωτᾷ τις προχθὲς τὸν Ἀγαθόπουλον:
 — Ἐπήγες εἰς τὴν πρώτην παράστασιν τῶν «Μνηστήρων τῆς Πηνελόπης»;
 — Ὁχι, γιατί ἐγὼ ἔχω ἀρχὴν νὰ μὴ πηγαίνω 'σε παράστασιν πού δὲν τὴν ἔχω ξακίδει.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὅταν ἀνὴρ και γυνὴ ἐρίζωσιν ἀδικαίως δυσὴν θάτερον συμβαίνει· ἢ λατρεύονται, ἢ δὲν δύνανται νὰ ὑποφέρωσιν ἀλλήλους.

Ὁ ὀμιλῶν χωρὶς νὰ σκέπτεται ὁμοιάζει τὸν πυροβολοῦντα χωρὶς νὰ σκοπεύῃ.

Ἡ γυνή, ἢ ἔχουσα καλὰ ἤθη, εἶνε ἀριστὰ πλουσίως προικισμένη.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ «Ἐφημερίς τῆς Μόσχας» γράφει ὅτι τῇ 10/22 Αὐγούστου εἰς τὸν ἐν Μόσχᾳ κήπον τὸν καλούμενον «ἀναχωρητήριον» ἐγένετο ἀγὼν γυναικῶν ἐν δρόμῳ «ἐπὶ ἐπάθλῳ», οὗ συμμετέσχεν Ἀγγλὶς ἰακίπυς, ἢ κυρία Ὀμπρε-Φορδ. Εἰς τὸ πρωτοφανὲς τοῦτο θέαμα ἐπέρρευσε τοσοῦτος λαὸς, ὥστε μετὰ κόπου ἠδύνατό τις νὰ λάβῃ εἰσιτήριον. Ἐξέφρασαν ἐπιθυμίαν νὰ διαγωνισθῶσι πέντε γυναῖκες, ἐξ ὧν δύο κατέλιπον τὸν κύκλον, δραμοῦσαι ἢ μὲν ἓνα, ἢ δὲ δώδεκα κύκλους· ἀλλ' αἱ ὑπολειφθεῖσαι τρεῖς ἐπὶ ὀλόκληρον ἡμίσειαν ὥραν ἐνεκαρτέρησαν συντρέχουσαι, και διέδραμεν ἐκάστη 6-7 βέρστια. Πρώτη ἢ Μωροζόβα ἀπεπεράτωσε τὸν δρόμον και ἔλαβε τὸ πρῶτον βραβεῖον, χρυσοῦν ὄρολόγιον· δευτέρα ἢ Λομπόβα διανύσασα, οὕτως εἰπεῖν, τὸ στάδιον ἔλαβε χρυσοῦν ψέλλιον, κατόπιν ἀφίκετο και ἢ Ἀγγλὶς τρίτη εἰς τὸν πρὸς ἂν ὄρον. Οὕτω εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς πεζοδρομίας ἐθραύβευσαν αἱ Ῥωσίδες.